

Γιατί το ΝΑΤΟ πρέπει να διώξει την Τουρκία - και γιατί δεν θα το κάνει

06/Δεκ/2019 00:05

Του **Andreas Kluth**

Εάνο Οργανισμός του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (**NATO**) ήταν ένα κανονικό club, δεν θα δίσταζε να εκδιώξει ένα από τα μέλη του: την **Τουρκία**. Η χώρα είναι εδώ και δεκαετίες ένας δύσκολος εταίρος: το 1974 έφτασε να πολεμήσει εναντίον του στρατού ενός άλλου κράτους-μέλους, της Ελλάδας (σ.μ. στην Κύπρο). Ωστόσο, υπό τον πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, η Τουρκία φαίνεται να μεταμορφώνεται όλο και περισσότερο από έναν φίλο με εχθρική και ασταθή συμπεριφορά σε έναν ανοικτό αντίπαλο. Κι όμως, το NATO δεν μπορεί απλώς να την πετάξει έξω. Αυτό συμβαίνει επειδή η Τουρκία μπορεί να αντιδράσει "πυρηνικά" - και όχι με τη μεταφορική, αλλά με την κυριολεκτική έννοια του όρου.

Τοζήτημα της αποβολής της Τουρκίας από τη Συμμαχία είναι πλέον επιτακτικό. Αυτή την εβδομάδα, καθώς οι ηγέτες των χωρών του NATO προσπαθούσαν έστω να φανούν ενωμένοι, μετά τους πρόσφατους διαξιφισμούς και αντιπαραθέσεις, ο Ερντογάν τράβηξε στον αντίθετο δρόμο. Απειλούσε ότι θα μπλοκάρει μέσω βέτο ένα σχέδιο για την καλύτερη προστασία της Πολωνίας και των χωρών της Βαλτικής από τη Ρωσία, τον πλέον εμφανή αντίπαλο της Συμμαχίας, ζητώντας από το NATO σε αντάλλαγμα να οριστούν από τον οργανισμό οι κουρδικές πολιτοφυλακές YPG ως τρομοκρατική οργάνωση. Οι YPG (σ.μ. Μονάδες Προστασίας του Λαού) ήταν μέχρι πρόσφατα σύμμαχος των Αμερικανών στη μάχη κατά του Ισλαμικού Κράτους στη Συρία, οπότε κάτι τέτοιο δεν συζητήθηκε ποτέ στα σοβαρά.

Τελικώς ο Ερντογάν υποχώρησε. Ωστόσο, φαίνεται ότι πλέον θεωρεί το Κρεμλίνο περισσότερο έναν εταίρο παρά μια απειλή. Συνεργάστηκε άλλωστε πρόσφατα με τον Ρώσο πρόεδρο Βλάντιμιρ Πούτιν στην εισβολή στη βόρεια Συρία και αγόρασε ρωσικό σύστημα αεράμυνας, το οποίο θα μπορούσε υπό συνθήκες να κατασκοπεύει - ή ακόμη και να σαμποτάρει - τον αμυντικό εξοπλισμό του NATO, συμπεριλαμβανομένων των αμερικανικής κατασκευής μαχητικών αεροσκαφών.

Κιαυτές είναι μόνον οι στρατιωτικές πτυχές μιας σχέσης που έχει γίνει εχθρική από όλες τις απόψεις. Η Τουρκία διεξάγει επίσης γεωτρήσεις για πετρέλαιο και φυσικό αέριο στη Μεσόγειο, αγνοώντας τις αντιρρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έχει - μέσω κρατών-μελών της - νόμιμα συμφέροντα στα ίδια ύδατα. Από την άλλη πλευρά, η χώρα γίνεται μέρα με την ημέρα και

λιγότερο δημοκρατική στο εσωτερικό της. Από την απόπειρα πραξικοπήματος το 2016 και μετά, ο Ερντογάν έχει πραγματοποιήσει ανοικτή αυταρχική στροφή σε σειρά ζητημάτων, περιορίζοντας την ελευθερία του Τύπου, την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης και την κοινωνία των πολιτών.

Ηψυχρή πραγματικότητα

Παρόλες αυτές τις ανησυχίες, το NATO πρέπει να μάθει να ζει με την Τουρκία, λόγω δύο ψυχρών πλην αναπόφευκτων αληθειών.

Πρώτον, ο Ερντογάν θα μπορούσε να κάνει πράξη την απειλή του να στείλει μετανάστες στην Ευρώπη σε αριθμούς που υπερβαίνουν τους πληθυσμούς ορισμένων χωρών - μελών της ΕΕ. Η Τουρκία φιλοξενεί 3,7 εκατομμύρια Σύρους πρόσφυγες. Θα μπορούσε να τους ωθήσει να περάσουν στα ελληνικά νησιά, όπως έκαναν περίπου 200.000 άνθρωποι κάθε μήνα στο απόγειο της μεταναστευτικής κρίσης του 2015.

Ένας λόγος για τον οποίο οι διελεύσεις αυτές σχεδόν εκμηδενίστηκαν τον επόμενο χρόνο ήταν ότι οι δύο πλευρές κατέληξαν σε μια συμφωνία: η Τουρκία συμφώνησε να παίρνει πίσω τους πρόσφυγες που έφταναν στην Ελλάδα, με αντάλλαγμα πολλά χρήματα και άλλες μορφές βοήθειας από την ΕΕ. Η εγκατάλειψη της συμφωνίας αυτής θα έβλαπτε την Τουρκία. Ωστόσο, αντιμέτωπος με την ταπείνωση μιας αποβολής από το NATO, ο Ερντογάν θα μπορούσε να αποφασίσει ότι αξίζει τον κόπο να κινηθεί με αυτόν τον τρόπο. Η ΕΕ, εν τω μεταξύ, δεν έχει καταφέρει να μεταρρυθμίσει το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο της για το μεταναστευτικό από το 2015. Άρα, σε τέτοια περίπτωση, θα εισερχόταν σε μια νέα κρίση.

Πυρηνικά

Ένας ακόμη μεγαλύτερος κίνδυνος είναι ο Ερντογάν να απαντήσει στην αποπομπή του από το NATO κατασκευάζοντας δικά του πυρηνικά όπλα. Σίγουρα το επιθυμεί. "Η Δύση λέει ότι η Τουρκία δεν μπορεί να τα έχει", δήλωνε ο Τούρκος πρόεδρος τον Οκτώβριο. "Αυτό δεν μπορώ να δεχτώ".

Η διασπορά των πυρηνικών όπλων είναι ένα από τα πιο ζωτικά προβλήματα για την παγκόσμια κοινότητα. Μια συνθήκη μεταξύ των ΗΠΑ και της Ρωσίας σχετικά με τις "πυρηνικές δυνάμεις μεσαίου βεληνεκούς" έπαψε πρόσφατα να ισχύει. Εκείνη που απομένει (ονομάζεται "New START") πιθανότατα θα λήξει το 2021 και δεν θα ανανεωθεί. Και, καθώς η Συνθήκη για τη Μη Διάδοση των Πυρηνικών Όπλων συμπληρώνει τα 50 της χρόνια τον Μάρτιο του 2020, έχει φτάσει να μοιάζει ολοένα και πιο "ξεδοντιασμένη" και άνευ ουσίας. Από τη Βόρεια Κορέα μέχρι το Ιράν, οι λάθος άνθρωποι έχουν ή είναι σε θέση να αποκτήσουν τα λάθος όπλα.

Συνεπώς, η ύπαρξη μιας τουρκικής πυρηνικής βόμβας στη Μέση Ανατολή θα ήταν καταστροφή. Θα ήταν σχεδόν βέβαιο ότι θα οδηγούσε σε μια κούρσα εξοπλισμών, καθώς όχι μόνο το Ιράν, αλλά και η Σαουδική Αραβία θα ακολουθούσαν το Ισραήλ στην απόκτηση ή κατασκευή πυρηνικών όπλων. Εάν αυτή την πιθανότητα προσπαθήσει κανείς να τη συσχετίσει με τον χάρτη των περιφερειακών συγκρούσεων στην περιοχή, που κάνει την Ευρώπη του 1914 να μοιάζει

"παιχνιδάκι", θα καταλάβει ότι, σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, θα έχουμε μια συνταγή για Αρμαγεδδώνα.

Το ΝΑΤΟ δεν μπορεί να αφήσει κάτι τέτοιο να συμβεί. Ούτε, φυσικά, μπορεί απλώς να αποσιωπή τις πολιτικές και στρατιωτικές συνέπειες μιας πιθανής στροφής ενός κράτους-μέλους του ενάντια στους υπόλοιπους συμμάχους. Πρέπει να καταρτίσει σχέδια για νέα, ακόμη και τρομακτικά σενάρια. Θα πρέπει επίσης να μεταφέρει τα πυρηνικά όπλα που διατηρούν οι ΗΠΑ στην Τουρκία, στη βάση τους στο Ιντσιρλίκ, στην Ευρώπη. Αυτό δεν θα λύσει προφανώς το ευρύτερο πρόβλημα. Αλλά είναι ένα απαραίτητο πρώτο βήμα που θα ξεπεράσει τη σημερινή άρνηση αναγνώρισης της πραγματικότητας.

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)